

Oficina de Seguretat, Salut
i Medi Ambient

UNIVERSITAT DE BARCELONA

U

B

UNIVERSITAT I PREVENCIÓ

Butlletí de Seguretat i Salut Laboral

PRIMERS AUXILIS: LES CREMADES

Les cremades poden ser produïdes principalment pel foc, líquids calents, productes corrosius, l'electricitat i pel sol.

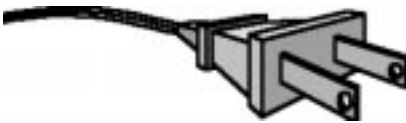
Les causes més freqüents de producció de cremades són els líquids inflamables o en ebullició i el contacte amb sòlids en fase d'incandescència. Els líquids produeixen cremades extenses i de poca profunditat, mentre que els sòlids provoquen cremades profundes, però poc extenses.

AGENTS CAUSALS

● Foc

- **Productes químics** → els productes corrosius cremen la pell, destrueixen les cèl·lules de l'epidermis i provoquen lesions més o menys greus en funció de la seva naturalesa, de la concentració i de la superfície del cos afectada. S'ha de tenir especial cura amb els àcids, les bases i els compostos oxidants. Els àcids provoquen més dolor, però les bases ocasionen una major destrucció dels teixits.

● Agents físics:

- ✓ Radiacions: eritema per exposició prolongada a radiació solar.
- ✓ Cremada per exposició a raigs ultraviolats (UV): llums germicides a cabines de bioseguretat i a sales de cultius cel·lulars.
- ✓ Cremada per exposició a radiació làser.
- ✓ Electricitat: les cremades degudes a l'electricitat poden presentar els mateixos graus de lesió que les produïdes per la calor, i s'han de tractar de la mateixa manera. Les cremades visibles s'acostumen a produir als punts d'entrada i sortida del corrent, però també es poden donar lesions internes.

- **Causes mecàniques** → erosions per fregament amb superfícies.

- **Contacte amb superfícies o objectes que estiguin per sota de 0 °C** → o que poden provocar cremades per fred: contacte amb nitrogen líquid, o amb material congelat, etc.

- **Contacte amb superfícies calentes** → bombetes incandescentes, autoclaus, aparells connectats al corrent, planxes, etc.

COM EVITAR LES CREMADES

AL LLOC DE TREBALL

1. Quan trebal·leu amb flama oberta vigileu que aquesta sigui perfectament visible
2. Utilitzeu sempre guants adients quan manipuleu productes químics, trebal·leu en càmeres fredes o amb estufes i forns
3. Utilitzeu ulleres de seguretat o pantalla en cas d'exposició a radiacions UV en aparells de visualització
4. Eviteu l'exposició a radiacions UV utilitzades com a germicides
5. No manipuleu instal·lacions o aparells elèctrics amb els peus o les mans mullats
6. Cal evitar les humitats a prop dels llocs on s'endollen els aparells

A LA LLAR

1. Utilitzeu preferentment els fogons interiors de la cuina
2. Els mànecs de les paelles, les olles, etc., no han de sobrepassar mai l'espai dels fogons
3. Utilitzeu guants o manyoples aïllants per moure objectes calents, o per manipular productes càustics
4. No feu servir dissolvents inflamables (alcohol, etc.) per netejar la cuina
5. Quan cuineu eviteu la roba ampla i els teixits acrílics, ja que es poden encendre amb facilitat
6. Hi ha d'haver, com a mínim, un metre de distància entre els focus de calor i la persona o qualsevol material inflamable (cortines, papers, etc.)
7. Manteniu els nens allunyats de la cuina, la zona de planxar i aparells elèctrics
8. Manipuleu amb precaució petards i cartutxos i no els deixeu a prop dels nens

SER VÍCTIMA D'UNA CREMADA ÉS MÉS FÀCIL DEL QUE SEMBLA. PERÒ AFORTUNADAMENT, POSAR TOTS ELS MITJANS PER PREVENIR-LA, TAMBÉ

COM S'HA D'ACTUAR EN CAS DE CREMADA

CREMADES SUPERFICIALS

1. Poseu la zona afectada sota un raig d'aigua freda almenys durant deu minuts
2. Cobriu la zona amb gasa estèril

- **No rebenteu les butllofes**

CREMADES PROFUNDES

1. Refredeu la zona afectada amb aigua freda almenys durant deu minuts
2. Retireu del cos qualsevol objecte (anells, rellotges, cinturons sabates, etc.) abans que la zona s'inflami
3. Cobriu la zona amb gasa estèril
4. Aneu a l'hospital

- **No intenteu treure res que estigui enganxat a la pell**

CREMADES ELÈCTRIQUES

1. Talleu el subministrament elèctric
2. Aboqueu aigua abundant a la part afectada
3. Si el ferit està inconscient: TRUQUEU A URGÈNCIES 061 / 012

- **No toqueu mai l'accidentat mentre estigui en contacte amb la font d'electricitat**

CREMADES QUÍMIQUES

1. Aboqueu aigua abundant a la part afectada
2. Talleu al més ràpidament possible la roba afectada
3. Les cremades per àcid fluorhídric SEMPRE requereixen atenció mèdica

NO APLIQUEU MAI POMADES SENSE SUPERVISIÓ MÈDICA

NO DEIXEU D'ANAR AL SERVEI MÈDIC PER LLEU QUE SIGUI LA CREMADA

EN ESTADÍSTIQUES, LES CREMADES SÓN LA CINQUENA CAUSA EN FREQUÈNCIA D'ACCIDENTS I TAMBÉ LA CINQUENA EN MORTALITAT

CLASSIFICACIÓ DE LES CREMADES

PROFUNDITAT

- **De primer grau:** només lesió superficial de la pell, caracteritzada per enrogiment (eritema). De presentació típica davant una exposició prolongada als raigs ultraviolats (sol, llums germicides, soldadors, etc.). És dolorosa i no s'associa amb la formació de butllofes.
- **De segon grau:** la lesió de la pell és més profunda, apareixen butllofes i un desprendiment de la pell ple de líquid groc gelatinós (líquid plasmàtic). Són doloroses.
- **De tercer grau:** amb alteració total de la pell (carbonització) i necrosi, és a dir, destrucció completa dels teixits subjacents que poden arribar fins als ossos. Són indolores, per destrucció de les fibres sensibles.

EXTENSIÓ (Regla de Wallace)

- Cap i coll són aproximadament un 9 %
- Cada extremitat superior, 9 %
- Cara anterior del tòrax i abdomen, 18 %
- Esquena i natges, 18 %
- Cada extremitat inferior, 18 %
- Genitals, 1 %

GRAVETAT

- **El temps d'acció:** com més temps actui l'agent causant, més serà la intensitat de la cremada.
- **La temperatura:** la cremada serà més intensa com més alta sigui la temperatura. Així crema més l'oli bullent que l'aigua, ja que ambdós líquids tenen diferent punt d'ebullició.
- **La zona afectada:** la pell del palmell de les mans i de la planta dels peus és més resistent a la calor. Contràriament, les cremades de la cara, ulls, etc., són més greus. Es consideren zones crítiques el cap, la cara, el coll, les aixelles, les mans, l'àrea genital i els plecs de flexió i extensió.
- **L'edat:** els nens i els vells són més sensibles que els adults.
- **L'extensió:** com més gran és l'àrea cremada pitjor és el pronòstic, de tal manera que una cremada es considera:
  - **Lleu:** si afecta menys del 10 % del cos
  - **Greu:** si afecta del 10 al 33 % del cos
  - **Molt greu:** si afecta del 33 al 50 % del cos
  - **Possiblement mortal:** si afecta més del 50 % del cos

Bústia

Tots els membres de la comunitat universitària esteu convidats a enviar suggeriments o a col·laborar amb els grups de treball establerts per tal de desenvolupar els temes de seguretat i salut laboral en tot l'àmbit de la nostra institució.

Podreu adreçar-vos-hi mitjançant fax (93 403 45 02) o correu electrònic (ossma@org.ossma.ub.es) o bé contactant directament amb membres del Comitè de Seguretat i Salut.

Mutua Universal